

LA PETITE HISTOIRE

Een ruwe schets van Belgen in de Amerikaanse socialistische beweging. (1)

Naar het einde van de 19de eeuw toe verscheen een belangrijk politiek denker en activist op het Amerikaanse toneel. Daniel De Leon werd geboren op Curaçao in 1852, studeerde in Duitsland en aan de universiteit van Leiden. Hij emigreerde naar New York City in de vroege zeventiger jaren, waar hij een academische loopbaan begon. Na zich ingelaten te hebben met de radicale bourgeoisbeweging werd De Leon overtuigd Marxist. Lenin beschouwde hem als *“de grootste der moderne socialisten – de enige die iets had toegevoegd aan het socialistische denken sedert Marx”*.

In 1891 namen De Leon en de Communard Lucien Sanlal, de uitgave over van een nieuw Engelstalig socialistisch weekblad, *“The People”*. De twee mannen gebruikten de krant als partijblad van de Socialist Labor Party, en als middel om het marxisme bij de werkende klasse van de Verenigde Staten ingang te doen vinden. Geleidelijkaan elimineerden ze de Duitse meerderheid binnen het *“Amerikaans”* socialisme.

Hoewel het Engels de taal was van de Socialist Labor Party (SLP), werden vreemde taalgroepen, uit noodzaak, toegelaten. Het was in deze groeperingen dat **Belgische geïmmigreerde socialisten** een tijdelijk onderdak vonden en een rol speelden in de opvoeding van de bevolking bij wie ze te gast waren. Deze arbeiders, afkomstig uit een land met ontwikkelde politieke, vakbonds- en koöperatieve bewegingen, waren leden van onschatbare waarde voor de SLP en geboren bemiddelaars tussen de immigranten van Latijnse en Teutoonse (2) afkomst.

In mei 1891 in werd **Philadelphia** voor het eerst een **Vlaamse Afdeling van de SLP** gemeld. J. De Bruyn, een sigarenmaker, was er de eerste leider van; in 1893 klom hij op tot het voorzitterschap van de Pensylvaanse SLP.

In 1894 kon de Vlaamse afdeling zich nog maar op 15 leden beroepen, doch ze slaagde erin \$30 in te zamelen voor het verkiezingsfonds van de Belgische Werkliedenpartij. Bovendien zette de algemene Pensylvaanse afdeling ertoe aan nog eens \$25 te zenden. De andere twee afdelingen waren de *“American”*, geleid door HJ Van Hagen, en de *“French”*, geleid door I. Knockaert en J De Braecke!

Er was nog een Belgisch socialistisch centrum, en wel in de stad Jeannette in westelijk Pennsylvania, waarvan in 1895 een *“Franse Belg”*, Lakkeur genaamd, de plaatselijke leider was. Hij was gekend als een marxistisch kollektivist en was waarschijnlijk de Belg die het plan opvatte om *“een Franse krant in het belang van het socialisme dat ons van grote hulp zal zijn in dit land”* op te starten in 1896.

Op het einde van 1892 werd een **Vlaamse Afdeling van de SLP** opgericht te Boston en haar eerste leider, John Baert, stelde in 1893 een bijdrage in van 5 cents per lid per week voor het verkiezingsfonds van de Werkliedenpartij.

Tegen 1895 telde de Afdeling 50 leden en Joseph De Vries werd Vlaams organisator. Rond deze tijd abonneerde de Openbare Bibliotheek van Boston zich eindelijk op *“Le Peuple”*.

Ongeveer tegelijkertijd met deze in Boston werd te **New Haven een Vlaamse Afdeling** opgericht. In oktober 1893 organiseerde ze bijeenkomsten om geld in te zamelen voor het verkiezingsfonds van de Werklieden Partij. H. Laine (later Layne) had de leiding over deze inzamelactie, terwijl Desiré Gillet de afdelingsorganisator was.

In de lente van 1894 zamelde de Vlaamse Afdeling op een bijeenkomst \$65 in om *“naar de Belgische broeders die geleden hadden tijdens hun grootse opstand voor stemrecht”* toe te sturen. De afdelingsafgevaardigden van de SLP-Connecticut State Convention van 1894, waren Charles Prowo en Jutenbrook, de organisator was Faustin Serrer, werknemer van de New Haven Uurwerkenfabriek. In 1895 werd Serrer de SLP-Connecticut secretaris, in 1900 was hij SLP-kandidaat voor de verkiezing van Connecticut's Staatssecretaris.

Daniel De Leon bezocht België op weg naar de Amsterdamse Internationale in 1904. Tussen 29 juli en 8 augustus reisde hij het land rond. In Antwerpen was zijn gids Nicholas Van Kerkvoorde, voormalig lid van de **Buffalo Afdeling van de SLP**.

De Leon werd om zijn strengheid en zijn geesteskracht gerespecteerd tot aan zijn dood in 1914, maar hij was nooit de populaire figuur van het Amerikaanse socialisme. Eugene Victor Debs was dat wel, en de Socialistische Partij, die hij samen met enkele dissidente leden van de SLP had opgericht, zou de stem van het Amerikaanse socialisme worden, terwijl de SLP zelf in toenemend sektarisme verviel.

Vele Belgische pioniers werden in de jaren voor de Eerste Wereldoorlog in de snel groeiende Socialistische Partij opgeslorpt. Slechts een paar bleven de grote De Leon trouw.

De Belgische immigranten, vermaard om hun groot aanpassingsvermogen, hadden ook niet langer nood aan vreemde taalafdelingen. De geldinzamelakties ten voordele van de Belgische Werkliedenpartij verdwenen toen de immigranten Amerikaanse socialististen werden.

R.B. Aubry, Rochester (vert. L.S.)

(1) Het artikel van M. Vermote in uw laatste nummer betreffende de Belgen van Woonsocket, Rhode Island, heeft mij ertoe aangezet mijn notities te ordenen.

(5) R. Aubry bedoelt waarschijnlijk Germaanse, bij uitbreiding Duitse.